

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емилия Панайотова, НБУ

По процедура за присъждане на академичната длъжност „Професор” по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (моден дизайн), катедра „Моден дизайн” НХА

кандидат доц. д-р Мариела Гемишева

Доц. д-р Мариела Гемишева е единствен кандидат по обявения конкурс за професор на катедра „Моден дизайн” на НХА. Предоставените материали за участие на кандидата за настоящия конкурс са: Хабилизационен труд "ВРЕМЕ И СТИЛ", (Контури на историята на модата през 20-ти век) ИК "Колибри", допълнено издание, 2019 г., Ретроспективна монография „SELF- PORTRAIT”, Таблица с наукометрични данни, публикувани статии, творби. Предоставените материали отговарят напълно на изискванията на ЗРАСРБ, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академична длъжност.

От автобиографичната справка е видно, че доц. д-р Мариела Гемишева има продължителна преподавателската дейност в катедра „Моден дизайн” в НХА от 2002 г. Има защитена докторска степен за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ с шифър 05.08.04 (Изкуствознание и изобразителни изкуства) на тема: „ Иновативни форми в пърформанса на модния дизайн през 90-те години на ХХ век в Западна Европа“2007 г. Има публикувани редица статии и доклади в областта на изкуствата , както и цитирания в редица научни издания. „РУСКИ КОНСТРУКТИВИЗЪМ, ФУНКЦИОНАЛИЗЪМ И ОБЛЕКЛО“ електронно издание на НХА „Изкуство и Критика“, том 1, брой 1, 2020 г., 20 ГОДИНИ КАТЕДРА „МОДА“ В НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ, СОФИЯ електронно издание на НХА „Изкуство и Критики“, топ 2, брой 1, 2021, “Модата като концептуално изкуство или модното ревю пърформанс като арт събитие“, сборник в чест на проф. д-р Владимир Атанасов.

Като дизайнер Мариела Гемишева вижда модата не само като облекло, а и като носител на концептуалните идеи в изкуството. “Архивна колекция“ 2020 от 12 силуета (текстил, размери М) с основен аутфит „Свобода в 12 метра коприна“, и представянето му в събитието „МОДНА ИКОНА“ 2021

Art-fashion performance “Haloo Gils “ 2020 в рамките на ретроспективна изложба на Институт за съвременно изкуство “25 години ИСИ - София”, Национална Художествена галерия. Пърформансът представлява ритуално действие извършвано от 3 професионални модела в авторски стайлинг . Мариела Гемишева не случайно е носителка на множество награди за творчески постижения. Носителка е на Златна игла, 2017, дизайнер на годината на Академията за БГ мода. Носителка е на Награда за съвременно изкуство 2008 – Shortlist 2008: GAUDENC RUF, Швейцария.

Освен впечатляващ моден дизайнер Мариела Гемишева е и автор с широк профил - работи в областта на пърформанса, видеоинсталацията, фотоинсталацията. Ще отбележа последните ѝ изяви 2022- „Неслучайно присъствие“ ретроспективна музейна изложба, художествена галерия - Казанлък, куратор д-р Мария Василева. 2021 - „СЪН“ автопортретна видеоинсталация , галерия Структура, София, 2021 - „7 седмици в Париж“ изложба – инсталация, видеофилм, къща музей Ненко Балкански, Казанлък, 2019 - „Пролет - Лято Есен – Зима“, видео и фотоинсталация от 159 фотографии в размер 9/13 см. + видеофилм 18 мин., Contemporary space, Варна.

Впечатляващи са модните колекции на Мариела Гемишева с дълбочината на концепцията и широтата на контекста. За нея отделните обекти на модата не трябва да бъдат разглеждани изолирано без да се определи социалното и културологично значение за обществото като цяло или за отделни негови групи. Анализът на въздействието на модата, както и на последиците от нея я разглеждат в качеството ѝ на социална и културологична норма. Структурата на модата включва не само облеклото, но и модните обекти и стандартите на модата като знакови социални елементи.

Творчеството на Мариела Гемишева се помни. То излиза от дълбините на същността за да бъде запомнено, макар и не винаги разбрано от публика свикнала с формулировки слагащи граници и ясни параметри. Затова изкуството ѝ предизвиква обществен интерес. То винаги има какво да каже и доразкаже с продължение.

Такова продължение е ретроспективната ѝ монографията SELF-PORTRAIT. Мариела Гемишева я отваря с думите „Приемам се за моден дизайнер, който не се интересува от мода“ и на следващите страници откриваме оригиналния творчески път на авторката, която деконструира строгото предметно поле на модния дизайн и го надгражда с оригинални пластове контекст и изразните средства на пърформанса, инсталацията, арт обекта и меката скулптура. Освен това откриваме и широк набор от идентичности, в които един моден дизайнер свободно моделиращ своето предметно поле може да се въплъти. Мариела Гемишева използва себе си, само-обективира се и изпълнява роли, които обичайно се изиграват от модели следващи специфични инструкции, като излиза извън механизмите на налагане на модни обекти следващи унифицирани правила. Това участие на автора съответства на личната ангажираност към темите, които поставя: социалните кодове на общуването във Fish Party, границата между публичната и личната сфера в A New Boudoir, променливата идентичност в Out of Myself и ценността на съхранената автентичност в The Great Bela Rechka Fashion Show в с. Бела Решка. В рамките на модния дизайн Мариела Гемишева разгръща своя оригинален език в широкия обхват на различни теми, но и в дълбочината на техните специфики.

В заключение, имайки предвид творческата дейност на доц. д-р Мариела Гемишева, задълбочената ѝ и разнообразна теоретична и научно-изследователска работа, както и всеотдайността ѝ в работата със студентите, изразявам своето положително становище и с убеденост препоръчвам на уважаемия научен съвет, да бъде присъдена на доц. д-р Мариела Гемишева, академичната длъжност „Професор“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (моден дизайн), катедра „Моден дизайн“ на НХА.

Проф. д-р Емилия Панайотова